

О Т Ч Е Т **за дейността на НИИ при ИУ – Варна** **за периода януари 2016 – март 2019 г.**

Решението за създаване на Научноизследователски институт (НИИ) при ИУ – Варна е взето на заседание на Академичния съвет през м. юни 2015 г. Приета е обосновка на идеята, наименование на Института и Правилник за устройството, дейността и управлението на НИИ. Прието е и решение да се отправи предложение до Министерския съвет (чрез МОН) за институционализиране на Института със статута на основно звено на университета (по чл. 25, ал. 2 на ЗВО).

Положителният резултат е получен през есента. Публикувано е Постановление № 285 на МС на Р. България от 21 октомври 2015 г., с което се учредява НИИ като основно звено в структурата на ИУ - Варна за извършване на дългосрочна научноизследователска дейност в приоритетни научни направления.

На своето заседание през м. декември 2015 г. Академичният съвет избира ръководни органи на НИИ: Директор, Зам. директор и Научен съвет.

Директорът и Зам. директорът са назначени със заповед на Ректора от 15.01.2016 г., с което може да се счита, че бе поставено началото на съществуването и на дейността на НИИ.

I. Институционализиране на НИИ

Създаването на нова структурна единица в състава на ИУ – Варна е сложна задача, която изисква решаването на ред проблеми и отнема време. Може да се каже, че календарната 2016 г. мина основно под знака на учредяването на НИИ. Процесът на институционализиране продължи и през следващите години.

Във връзка с институционализирането на НИИ през отчетния период бяха осъществени следните дейности:

- Определяне на помещение за офис на Института (каб. 225В) и неговото обзавеждане – март. 2016 г.
- Промяна в Правилниците на Научните центрове и привеждането им в съответствие с Правилника на НИИ. Приети и одобрени от АС на заседание в края на м. март 2016 г.
- Разработване на Рекламна брошура на НИИ със съдействието на сътрудник „Връзки с обществеността” – август-септември 2016 г.
- Назначаване на Сътрудник на НИИ – 01.09.2016 г.
- Разработване и активиране на сайт на НИИ – есента на 2016 г.
- Привеждане в ред на документацията на НИИ и на Центровете към него във връзка с изискванията за архивирането на документи - ноември 2016 г.
- Провеждане на конкурс за лого на НИИ. Успешно приключил в средата на м. декември 2016 г.
- На свое заседание през април 2016 г. АС на ИУ – Варна определи бюджет на НИИ в размер на 50 000 лв. През следващите години ежегодно бе утвърждаван бюджет в същия размер за дейността на НИИ.

- На свое заседание през м. септември 2016 г. по инициатива на Директора на НИИ Научният съвет на НИИ взе решение да се **иницира проект** по темата „Набиране и обработка на информация за регионалната икономика (област Варна)”. На конкурсен принцип бяха избрани двама млади преподаватели. Проектът стартира на 17.10.16 г. и бе със срок на изпълнение 2 месеца. Финансира се от бюджета на НИИ. Той приключи успешно. В резултат бяха натрупани масиви от икономическа информация за област Варна и за община Варна. Проектът следва да се разглежда като първа стъпка към изграждането на информационната база като част от научната инфраструктура на Института.
- Съгласно чл. 23 на Правилника за устройството, дейността и управлението на НИИ при ИУ – Варна „работата на Съвета на института се урежда с правила, които се приемат от АС и допълват настоящия правилник“. В съответствие с това бяха разработени Правила за дейността на Научния съвет на НИИ. Те бяха обсъдени и приети от НС на НИИ на заседание, което се проведе на 23 октомври 2017 г. Правилата бяха приети от АС на заседание на 30.11.2017 г. Заедно с това направени и две промени (в чл. 21 и чл. 22) в Правилника за устройството и дейността на НИИ.
- През 2017 г. от Директора и Сътрудника на НИИ бе разработена и качена на сайта на Института „История на научноизследователската дейност на ИУ – Варна“ (9 стр.). Тя дава представа не само за дългогодишната ползотворна научна дейност на ИУ – Варна, но и за онези организационни форми, в които тя се е осъществявала и които се явяват предтеча на днешния НИИ.
- С оглед попълването на рубриката „Ресурси“ на сайта на НИИ, през 2017 г. бе разработена бланка „Изследователски профил“ (Research Profile), която бе разпространена сред академичния състав на ИУ – Варна за попълване. Бланката съдържа основна информация, касаеща научния профил на всеки изследовател на университета, която следваше да се попълни на български и на английски език. Попълнените бланки бяха получени от катедрите и информацията от тях е вече качена на сайта на Института. Тази информация е необходима с оглед подбора на преподаватели и формирането на екипи за изпълнението на бъдещи изследователски проекти.
- През 2018 г. бе актуализирана рекламната брошура на НИИ, като в нея освен текст на български език, бе прибавен превод на всяка страница и на английски език. Тази инициатива представлява важна предпоставка за разширяване на сътрудничеството с други национални и международни институции.

II. Организационно развитие

На 01.09.2016 г. е назначен нов зам. директор на НИИ. Проф. К. Калинков се оттегля по собствено желание и постът е зает от доц. Л. Найденов.

През юни 2016 г. е създаден **нов изследователски и консултантски Център** в състава на НИИ – Център за качество на стоките и потребителска защита. Решението е взето първо от НС на НИИ, а след това е одобрено от АС на заседание, проведено на края на м. юни. С това Центровете в състава на НИИ стават шест (при основаването му те са 5).

В средата на 2017 г. НИИ привлече като сътрудник проф. Абдел Бадем Салех от Кайро, Египет. Той е назначен с едногодишен договор, в който се регламентират неговите задачи. Една година по-късно проф. Салех е освободен поради изтичането

на срока на договора и успешното изпълнение на поетите от него ангажименти. На изследователя е изплатен полагаемият хонорар.

През периода 2016 – 2018 г. Научният съвет на НИИ е провеждал по 4 заседания годишно. На тях са вземани колективни решения относно насоките на развитие на НИИ и неговата политика.

За съжаление през отчетния период не бе намерена възможност за формирането на **собствен изследователски състав на НИИ**. Директорът на Института постави това като една важна задача в Концепцията за развитие на НИИ. Основният път, според виждането на Ръководството на НИИ, е в развитието на пост-докторантурата. Нерешен остава въпросът с финансирането на пост-докторантите.

III. Дейност на НИИ

НИИ започна дейността си на основата на **Концепция за развитието на НИИ**, разработена от Директора на Института – проф. З. Младенова. Концепцията първо бе обсъдена и приета на заседание на НС на НИИ, проведено на 17.11.2016 г. След това Концепцията бе обсъдена и приета от Академичния съвет на ИУ – Варна (заседание на АС на 24.11.2016 г.).

От началото на 2017 г. се установи практика на първото заседание от календарната година НС да приема Отчета на НИИ за предходната календарна година, Отчетите на Центровете, както и Годишна научна програма за текущата година. В оперативен порядък дейността на НИИ се осъществява в съответствие с включените в **Научната програма** за съответната година задачи. Така се създава ред, способстващ за повишаване на прозрачността на отчетността в дейността на НИИ.

Една от първите стъпки на НИИ бе да обсъди и приеме **нови научни приоритети** за периода на новия мандат. Формулирани бяха 4 нови приоритета. Това са:

1. Иновации и икономически растеж на българската икономика
2. Развитие на регионална икономика и политика
3. Устойчиво развитие
4. Информационните технологии в икономиката и обществото.

Впоследствие новите научни приоритети, приети от НИИ, бяха приети без промяна от АС на ИУ – Варна и се превърнаха в научни приоритети не само на НИИ, но и на целия университет.

Едно от първите решения на АС след създаването на НИИ бе конкурсът за научни проекти по Наредба № 3 в частта си за фундаментални и приложни научни разработки да бъде възложен на НИИ. С оглед на това НИИ създаде съответната организация - от НС бе избрана Конкурсна комисия, оглавявана от проф. Н. Костова, която ежегодно анализира, одобрява и класира проектните предложения, след което докладва резултатите пред НС на НИИ.

1. Научни прояви

1.1. Организиран от НИИ научни конференции

Най-важното събитие през отчетния период е организираната от НИИ национална научна конференция на тема „Регионална икономика и устойчиво развитие“, която се проведе на 17.11.2017 година.

Конференцията „Регионална икономика и устойчиво развитие“ бе първата конференция, организирана от НИИ. Като първа подобна проява, нейната организация и провеждане изискваха много усилия и погълнаха значителен ресурс от време. Подготовката за конференцията стартира още в началото на 2017 г., избрани бяха Научен съвет и Организационен комитет, определена бе датата на конференцията. Това даде достатъчно време за организацията на научната изява, която премина при доста голямо напрежение, но бе осъществена на много добро равнище. Конференцията се проведе на 17.11.2017 г. Основните параметри на форума са следните:

- Изнесени два пленарни доклада: г-н П. Пейчев, зам. кмет на Община Варна, доклад на тема „Община Варна – основа за устойчив ръст на регионалната икономика“ и като представител на НИИ – доц. М. Кехайова, доклад на тема „Динамика в поведението на варненци при основни дейности по устойчиво развитие“;
- Изнесени 94 доклада с общ брой участници 113 души, в т.ч. 51 хабилитирани;
- Участниците в конференцията – представители на 18 български университета и научни институти, в т.ч. УНСС, СА „Д. Ценов“, СУ, ВТУ, Тракийския У-т, ШУ, Лесотехническият У-т, БУ „А. Златаров“, НБУ, ВУЗФ, ВУАРП, Селскостопанска академия и др.

Конференцията премина при голям успех. Тя се превърна в едно значимо обществено събитие. Научната проява бе подobaващо огласена в публичното пространство: Директорът на Института даде интервю за БНТ 2 и за БНР, публикувана бе информация в средствата за масова информация. Изнесените доклади породиха въпроси, предизвикаха изказвания и интересни дискусии.

Ползите от конференцията могат да се търсят най-малко в три насоки:

1. Установените контакти с преподаватели, катедри, университети от цялата страна, ангажирани с преподаване и/или научни изследвания в областта на регионалната икономика.

За целите на организирането на конференцията бе извършена значителна проучвателна работа на звена в системата на висшето образование, които обучават студенти в специалности по регионална икономика /регионално развитие/ както и на научни центрове по регионална икономика. Установени бяха десетки лица и институции. Създадени бяха многобройни институционални и лични контакти. Радостното е, че голяма част от новите лица и институции, с които се свързахме, откликнаха на поканата и се включиха в работата на конференцията.

2. Задълбочаване на връзките с местните органи на властта – един от пленарните доклади бе изнесен от г-н П. Пейчев, зам. кмета на Община Варна. За значението на научната проява за задълбочаване на връзките с местната власт свидетелства факта, че една седмица по-късно в кабинета на Ректора на ИУ – Варна се проведе среща с г-н Пейчев и Директора на НИИ. На тази среща бяха обсъдени възможности за бъдещо сътрудничество.
3. Конференцията даде възможност да се изяви съществуващият интерес към проблемите на регионалната икономика от страна на академичния състав на ИУ – Варна. В работата на конференцията взеха участие с доклади 28 преподаватели от ИУ – Варна. Това свидетелства, че интерес към проблемите на регионалната икономика и устойчивото развитие в нашия университет е налице, но той трябва да се поощрява и стимулира.

Разбирането на Ръководството на НИИ е научната конференция „Регионална икономика и устойчиво развитие“ да се превърне в регулярна проява, която се организира на всеки две години.

1.2. НИИ – съорганизатор на научни прояви

- 1.2.1 НИИ се превърна в официален съорганизатор на конференция на тема „Information Society and Sustainable Development“, организирана от партньора на НИИ Центъра за фундаментални и приложни икономически изследвания към Факултета по икономика на университет "Константин Бранкуши", Таргу Жиу, Румъния. Форумът се провежда ежегодно в края на м. април през съответната година. Директорът на Института традиционно е част от Научния комитет на конференцията, но през 2018 г. присъства лично и участва в конференцията в качеството си на Председател на първата секция на конференцията. Като проява на сътрудничеството с Университет „Константин Бранкуши“ в работата на научния форум с доклади се включиха 7 представители на ИУ-Варна. Според постигната договореност, през някоя от следващите години ИУ – Варна ще бъде домакин на тази конференция, като проф. З. Младенова се ангажира с това да изнесе пленарния доклад.
- 1.2.2. На 21.04.2017 г. в ИУ – Варна се проведе кръгла маса на тема „Актуална проблематика на авторските права в европейското и националното законодателство“, организирана от НИИ и катедра „Правни науки“. Кръглата маса бе организирана на високо равнище, с участието на г-н Е. Радев, член на Европейския парламент. Основният доклад бе изнесен от г-жа Комодина Какия, докладчик на Европейския парламент по предложението за директива относно авторското право в единния цифров пазар и актуалните нормативни актове, на ЕП свързани с авторските права. НИИ участва в организацията и във финансирането на научната проява.
- 1.2.3. НИИ взе активно участие и в организацията и провеждането на международната научна конференция, организирана от ИУ – Варна на тема „Икономиката в променящия се свят: национални, регионални и глобални измерения“, която се проведе на 12.05.2017 г.
- 1.2.4. НИИ бе официален съорганизатор на Единадесетата международна научна конференция „Цифрова икономика и блокчейн технологии“. Форумът се проведе в град Варна в периода 29.06. 2018 – 01.07.2018 година.
- 1.2.5. На 15.05.2018 г. се проведе кръгла маса „Качество на стоките и защита на потребителите“. Тя беше организирана от Центъра за качество на стоките и потребителска защита (ЦКСПЗ) към НИИ в ИУ – Варна под егидата на Министерството на икономиката. Съорганизатори на форума бяха Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) и Комисията за защита на потребителите (КЗП). Това е трета поредна съвместна инициатива на ЦКСПЗ, ДАМТН и КЗП. В кръглата маса се включиха повече от 50 участници.
- 1.2.6. НИИ при ИУ – Варна съвместно с катедра „Правни науки“ организира на 21.09.2018 г. дискуссионен форум на тема „Дигитализация и глобализация – съвременни бизнес модели и форми на труд“. Форумът бе подкрепен от Асоциацията на индустриалния капитал в България и в него участие взеха представители на Европейския икономически и социален комитет. Проявата

предизвика голям интерес сред академичната общност на ИУ – Варна и бе отразена подобаващо в медиите.

1.2.7. Проф. З. Младенова откри Младежкия дебат на тема „Накъде отива Европа”, организиран в ИУ – Варна от Бюрото на Европейския парламент в България. Той се състоя на 23.11.2018 година. От страна на нашия университет в панелната дискуссия участие взе доц. К. Колев от кат. „ОИТ”.

1.3. Като представител на НИИ, проф. З. Младенова, Директор на НИИ, се включва в следните научни инициативи:

- В работата на Втората национална научна конференция на тема „Разнообразието в българското стопанско-историческо развитие“, организирана от Центъра за стопанско-исторически изследвания и катедра „Социални и хуманитарни науки“ при ИУ – Варна, която се проведе на 29-30 септ. 2017 г.;
- В публичното представяне и обсъждане на изследване (по вътрешния конкурс за научни проекти) на тема „Търговска несъстоятелност – правни и икономически теоретично-приложни аспекти“, с научен ръководител проф. М. Бъчварова, което се проведе на 29.11.2017 г.
- В работата на кръгла маса на тема „Етика и знание“, организирана от Етичната комисия съвместно със Студентски съвет при ИУ-Варна, която се проведе на 26.03.2018 г.;
- В работата на дискуссионен панел на тема „Устойчиво сътрудничество университет - бизнес“, организиран от мрежата за сътрудничество UEVN при ИУ-Варна. В рамките на форума Директорът на НИИ представи през 2018 г. дейността на Института пред представители на бизнеса, публичния сектор и неправителствените организации.
- В Националната научна конференция на тема „Актуални правни предизвикателства в икономиката”, проведена в ИУ – Варна на 09.11.2018 г.
- В кръгла маса на тема „Ролята и мястото на социалните и хуманитарните науки в университетското икономическо образование”, организирана от кат. „Социални и хуманитарни науки”. Тя се проведена 03.12.2018 година. В резултат от обсъждането бяха формулирани препоръки, които бяха адресирани към Академичното ръководство на ИУ – Варна.

През годината се установи устойчивата практика НИИ регулярно да изпраща до катедрите информация за научни прояви в страната и чужбина, за конкурси, научни програми и т.н. На година се изпращат не по-малко от 30 писма с подобно съдържание до ръководител катедри на ИУ – Варна. По този начин НИИ се ангажира със задачата да разпространява важна научна информация сред академичния състав на университета.

2. Конкурси за научни проекти

2.1. Вътрешния конкурс за научни проекти

В съответствие с решение на Академичния съвет, от 2016 г. НИИ провежда вътрешния конкурс за научни проекти в частта му за фундаментални и приложни научни разработки.

През 2016 г. Комисията проведе конкурсната сесия съгласно Правилата на конкурса. Успешно класирани бяха 7 проекта. Резултатите от конкурса бяха докладвани от Председателя на Комисията пред Научния съвет на Института на заседание, което се проведе на 14.06.2016 г.

Както и през предходната година, през 2017 г. НИИ организира и проведе **вътрешния конкурс за научни проекти** по бюджетна субсидия, в частта на фундаментални и приложни научни разработки. НС одобри същия състав на Конкурсната комисия под ръководството на проф. Н. Костова. Комисията класира 5 проекта с общо финансиране 45 000 лв.. Резултатите от конкурса бяха докладвани и обсъдени от Научния съвет на НИИ на заседание на НС на 15.05.2017 г. След това те бяха приети от Академичния съвет.

През 2018 г. бе внесена промяна в провеждането на конкурса. С оглед използването на вътрешния конкурс за научни проекти като средство за провеждането на активна научна политика, на своето заседание през декември 2017 г. НС на НИИ взе **важно решение**: конкурсът за научни проекти да се провежда с предварително обявен приоритет. За 2018 г. бе решено (и разгласено), че 3 от проектите ще се състезават за финансиране по темата „Регионална икономика“. Това е начин да се насочи вниманието на академичната общност на ИУ – Варна към един от водещите научни приоритети: регионалната икономика. Във връзка с взетото решение Председателят на НИИ разработи Указания за провеждането на конкурса по новия регламент. Същите бяха широко разгласени и популяризирани. Сформирана бе Конкурсна комисия отново с председател проф. Н. Костова. Комисията осъществи дейността си и в съответствие с правилата на конкурса класира 9 проекта с общо финансиране 67 000 лв. Резултатите от конкурса бяха докладвани и обсъдени от Научния съвет на НИИ на заседание на НС на 24.04.2018 г. След това те бяха приети от Академичния съвет. Одобрените от Конкурсната комисия към НИИ проекти бяха утвърдени със заповед на Ректора на ИУ-Варна от 02.05.2018 година.

Вътрешният конкурс за научни проекти по бюджетна субсидия за 2019 г. в момента е в процес на провеждане.

Важно значение за цялостната научна дейност на университета има разгласяването на резултатите от проведените научни изследвания. На 18.05.2018 г., и в съответствие с регламента на вътрешния конкурс за научни проекти, НИИ организира и проведе **научна сесия**, на която бяха представени резултатите от приключилите през 2017 г. проекти за фундаментални и научно-приложни изследвания. Ръководството на НИИ счита, че огласяването на резултатите от значими научни изследвания, осъществявани в рамките на ИУ – Варна, е важно както за повишаване на авторитета на университета, така и за удовлетвореността на изследователите и популяризирането на резултатите от техния труд. Провеждането на подобна научна проява следва да се наложи като традиция в рамките на ИУ – Варна.

2.2. Конкурсите на Фонд „Научни изследвания“

НИИ вижда като една своя основна задача да съдейства на академичния състав на ИУ – Варна за активно участие в националните научни програми. В същото време следва да се отчита, че НИИ няма собствен изследователски състав (ако бе така, тогава на този състав щеше да бъде възложена пряко и императивно задачата да участва в конкурсите за научни проекти на ФНИ). Поради това ръководството на

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Научноизследователски институт
9002 Варна, бул."Княз Борис I"77, каб. 225В
0882 913 208; research@ue-varna.bg; <http://research.ue-varna.bg>

НИИ сведе дейността си до това широко да разгласи конкурсите. Следва да се отбележи, че през последните години обявяването на конкурсите от ФНИ се забавя изключително много – това се случва към средата на годината. Независимо от това, НИИ, следи обявяването на конкурсите и своевременно уведомява научната общност на ИУ - Варна. Информацията се публикува няколкократно на страницата на ИУ – Варна и на страницата на Института. Ежегодно Директорът на НИИ информира с писма: членовете на НС и всички ръководители катедри за конкурсите. Отделно писмо се изпраща до всички ръководители на Центрове към НИИ, в което Директорът на Института отправя покана за активно участие в конкурсите на ФНИ.

Енергичните усилия на Ръководството на НИИ за включване на академичния състав в конкурсите за финансиране на научни проекти на ФНИ дават своите резултати. Удовлетворение предизвиква фактът, че в конкурсната сесия на ФНИ през 2018 г. ИУ – Варна участва с два проекта. Един от тях е проект на тема „Проблемът „Център-периферия” и административно-териториалното устройство на Р. България – състояние и тенденции”. Водеща организация: ВСУ „Л. Каравелов”, гр. София. Ръководител на проекта: проф. Б. Борисов, ректор на ВСУ. От страна на ИУ – Варна в проекта се включиха: проф. К. Калинков, проф. З. Младенова, проф. Ст. Маринов и проф. Св. Ракаджийска. Вторият проект е на тема "Устойчиво потребление в градска среда - регионални различия" и екип:

1. доц. д-р Мария Кехайова-Стойчева - Икономически университет - Варна - ръководител
2. проф. дин Симеон Желев - УНСС
3. доц. д-р Тодор Кръстевич - СА "Д.А. Ценов" - Свищов
4. Доц. д-р Юлиан Василев - Икономически университет - Варна
5. гл. ас. д-р Боряна Грънчарова - Икономически университет - Варна
6. гл. ас. д-р Свилен Иванов - Икономически университет - Варна
7. гл. ас. д-р Атанаска Решеткова - СА "Д.А. Ценов" - Свищов
8. гл. ас. д-р Елена Костадинова - УНСС
9. гл. ас. д-р Борислава Стоименова - УНСС
10. докт. Георги Тричков - СА "Д.А. Ценов" - Свищов
11. Йордан Недев - Икономически университет – Варна.

И двата проекта кандидатстват в конкурса на ФНИ за фундаментални научни изследвания по обществените предизвикателства, 2018 г.

Участието на преподаватели от ИУ – Варна в конкурса на ФНИ през 2018 г. следва да се оценява положително. Неуспехът не бива да обезкуражава, защото това е пътят, а той вече е ясен. Важно е, че изследователите от ИУ – Варна следват препоръките на НИИ, а те са за включване в широки изследователски колективи и сътрудничество с други ВУ и Научни институти, което увеличава шансовете за успех.

2.3. Конкурси по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“

През 2017 г. ИУ – Варна чрез катедра „Информатика“ се включи в проект, съвместно с УНСС гр. София, за създаването на Център по компетентност. Участието изискваше значителна подготвителна работа, в осъществяването на която НИИ се включи активно.

През 2018 г. със съдействието на НИИ бе организирана кръгла маса в рамките на дейност 3 – „Популяризиране на науката и научните изследвания сред студенти, докторанти и постдокторанти“ на проект № BG05M2OP001-2.009-0036-C02 „Инвестиции в обучението на студенти, докторанти, постдокторанти и преподаватели – гарант за по-добро бъдеще“, финансиран от Европейски социален фонд и националния бюджет.

През 2018 г. започна подготовката по предстоящия конкурс на ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ за създаването на **Регионални научни центрове**. НИИ следи внимателно развитието по този проблем. Проф. З. Младенова е член на Комитета за наблюдение на ОПНОИР, което осигурява своевременно достъп до нужната информация. Освен в заседанията на Комитета за наблюдение, проф. З. Младенова участва и в информационна среща, организирана от администратора на програмата, която се проведе през ноември 2018 г. и даде допълнителна информация. В резултат по молба на Директора на НИИ в края на ноември се състоя **специален Ректорски съвет**, на който проф. Младенова информира Академичното ръководство за предстоящия конкурс, за известните към момента параметри на бъдещия конкурс и сподели личното си мнение, че участието на ИУ – Варна в Регионален научен (иновационен) център е изключително важно и с дългосрочна значимост, което налага да се направят всички усилия, за да се включи ИУ - Варна в подобна инициатива. Сподели също, че пътят към успех според нея е в интеграцията на варненските университети в определени ключови области, в които СИРП е специализиран по ИСИС.

2.4. Международни научни програми

Както по отношение конкурсите на ФНИ, и по отношение на международните научни програми НИИ вижда своята роля преди всичко в информационната функция. В това отношение се поддържат тесни връзки с Отдел „Управление на проекти“ на ИУ – Варна и съвместно се разгласяват възможности за участие в международни проекти и програми.

Осъществяват се и собствени инициативи. На 10 май 2016 г. по инициатива на доц. Б. Василева НИИ организира **Информационен ден** за представяне на Рамкова програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“. Събитието се проведе в Аулата на Университета. То бе осъществено с подкрепата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Лектор и водещ на дискусиата бе Ели Канева – национално контактно лице по „Хоризонт 2020“.

На 16.09.2016 г. доц. Л. Найденов, зам. директор на НИИ, бе командирован в гр. София и присъства на едномесечен информационен и обучителен семинар по разработването на европейски проекти - "Кандидатстване и изпълнение на Европейски проекти".

Следва да се отбележи, че участието на академичния състав на ИУ – Варна в национални и международни научни програми и проекти не е задача единствено пред НИИ, а преди всичко пред Ръководството на НИД на университета като цяло. Решителен пробив в това отношение все още не е направен. Би било целесъобразно в бъдеще да се обсъдят комплексно проблемите и да се търси път за тяхното решаване.

3. *Връзки с МОН*

През периода ноември-декември 2016 г. Зам. директорът на Института и Сътрудникът към НИИ осъществиха важна дейност – попълването на данните на ИУ-Варна в Регистъра на научната дейност на МОН като израз на тясното сътрудничество между НИИ и Зам. Ректорът по НИД и Отделът по НИДД.

През 2018 г. НИИ участва в изготвянето на доклад на МОН, в сътрудничество със Световната банка, Европейската комисия и ОИСР, на тема „Социално-икономическо въздействие на университетите и научните институти“. В тази връзка и по инициатива на Председателя на НИИ, ръководителите на два от центровете към Института (доц. М. Кехайова и доц. Б. Василева) предоставиха на МОН информация за своята дейност, акцентираща върху връзката Университет-Наука-Бизнес. Докладът бе публикуван през октомври 2018 г. и бе изпратен на НИИ от доц. Евг. Евгениев, експерт към МОН. Той съдържа ценен анализ, разкрива картината в страната относно социално-икономическото въздействие на научната дейност на университетите и позволява да се изведат важни изводи за дейността на НИИ при ИУ – Варна в перспектива.

4. *Публични лекции и презентации*

През отчетния период НИИ организира публични лекции и презентации, целящи популяризирането на научни изследвания на изследователи от университета и от други ВУ в страната и чужбина.

На 11 май 2016 г. НИИ организира в конферентната зала 446 публично представяне на книгата на проф. Г. Матеев „Съвременна пазарна икономика“ (2015).

НИИ организира **публична лекция** на тема „Хора, пътища, автомобили. Технологии и транспортна инфраструктура през ХХ век“, изнесена от д-р Любомир Пожарлиев, научен сътрудник към кат. История на Източна Европа в Университет Юстус-Лиебиг, Гисен, Германия. Тя се проведе на 03.10.2018 г.

Съвместно с кат. „МИО“ НИИ организира **публична лекция** на доц. д-р В. Желязкова, зам. Ректор на ВУЗФ на тема „Какво означава една банка да е „зелена“?“. Доц. Желязкова е изявен учен, специалист по финанси, който съчетава теорията с практиката – от дълги години работи и в Пощенска банка, като след 2011 г. отговаря за екологичната политика на банката. Лекцията бе проведена на 12.12.2018 година. Тя предизвика оправдан интерес, последван от дискусия.

С инициативата на проф. М. Бъчварова, НИИ организира публична презентация на научни резултати на докторанти от ОНС „Търговско право“ към кат. „Правни науки“ на 26.11.2018 г. Бяха представени изследвания, включени в докторски дисертации на висока степен на завършеност на петима докторанти на кат. „Правни науки“. Презентацията бе последвана от дискусия върху научните резултати и проблемите, свързани с написването на докторските дисертации.

5. *Връзки с местната власт*

Като един от основните приоритети на научноизследователската дейност на НИИ бе изведена регионалната икономика. Предвид на това през периода 2016 – 2019 г. бяха направени стъпки за установяване на близки контакти с лица и институции от община и

област Варна и за осъществяването на инициативи, ориентирани към местната икономика.

1. През м. октомври 2016 г. проф. З. Младенова, Директор на Института, се среща и разговаря със заместник областният управител г-н Кристиян Богоев. Набелязани бяха области от взаимен интерес и бяха планирани бъдещи съвместни мероприятия.
2. На 07.12.2016 г. Директорът на НИИ осъществи среща с г-жа В. Николова, управител на Областен информационен център Варна. Проф. Младенова се запозна с функциите на ОИЦ. В хода на разговора бе постигнато съгласие за поддържане на контакти и организиране на съвместни инициативи между Центъра и НИИ при ИУ - Варна.
3. Като част от политиката на НИИ за ориентация на научноизследователската дейност на ИУ – Варна към проблеми на регионалната икономика, по инициатива на Института в ИУ – Варна бе организирано **обсъждане на бюджета на Община Варна**. Първото обсъждане се проведе в края на март 2017 г., и оттогава се провежда ежегодно. Последното обсъждане се състоя на 28 март 2019 г. Срещата-разговор се провежда под мотото „Бюджетът на Община Варна 2017 г. – местната власт в услуга на гражданите“. Доклад по бюджета на Община Варна за съответната календарна година изнася г-н Станислав Иванов, Председател на Постоянната комисия „Финанси и бюджет“ към Общинския съвет на Община Варна. Проявата предизвиква голям интерес сред преподавателите и студентите на ИУ и всяка година се очаква с интерес. В срещата-разговор се включват не по-малко от 50 представители на академичната общност на университета. След изслушването на доклада на докладчика традиционно се задават множество въпроси, свързани с политиката на Община Варна и с икономическите и социални проблеми на общността.
4. На 06.04.2017 г. по покана на Областния управител на област Варна Директорът на Института, проф. З. Младенова, **представи Института** пред областните управители на Североизточен район за планиране. Събитието е резултат от установени контакти между проф. Младенова и Областната управа на област Варна. Презентацията на Директора на НИИ относно неговите стратегически ориентири и задачи бе изслушана с голямо внимание. От страна на присъстващите бе изразено желание за установяването на по-тесни контакти и бъдещо сътрудничество.
5. Директорът на НИИ присъства на среща, организирана при кмета на гр. Варна на 31.10.2017 г. с представители на IT сектора и аутсорсинг компании с цел стимулиране на взаимодействието между бизнеса и университетите
6. По покана на НИИ на 15.11.2017 г. на територията на ИУ – Варна се проведе изнесено заседание на ПК „Бюджет и финанси“ на Общинския съвет на Община Варна, начело с г-н Станислав Иванов. Събитието се проведе в Зала 1. Присъстваха много преподаватели и студенти, които имаха възможност да се запознаят с начина на вземане на решения от публичните институции. Проявата се планира да стане традиционна.
7. Не бива да се забравя и проведената през 2017 г. и организирана от НИИ Първа национална конференция на тема „Регионална икономика и устойчиво развитие“, на която един от пленарните доклади бе изнесен от г-н П. Пейчев, зам. кмет на община Варна.

През есента на 2018 г. НИИ получи покана от г-н П. Пейчев да участва в конкурс за проект на тема „Анализ на възможностите за осигуряване на подкрепа за създаване на черноморски високотехнологичен парк“. Използвайки своя ресурс и този на Отдел „Управление на проекти“, НИИ направи проучване по проекта. Поради констатирано противоречие между съдържанието на проекта, от една страна, и сроковете за изпълнение и финансирането, от друга, НИИ бе принуден да се откаже от участие в конкурса. Но бъдещите намерения на НИИ са в тази посока.

6. Членство в научни мрежи

От м. май 2017 г. ИУ – Варна (НИИ) е официален член на **Българската асоциация за регионални изследвания (БАРИ)**, което открива широки хоризонти за междуинституционално национално и международно сътрудничество по проблеми на регионалното развитие.

През отчетния период НИИ се включи в дейността на БАРИ. На 18.12.2017 г. от името на НИИ доц. К. Колев от кат. „ОИТ“ участва в кръгла маса, организирана от БАРИ в София по проблеми на Черноморското икономическо сътрудничество.

В началото на 2018 г., като представител на НИИ, доц. Т. Стойкова присъства на годишното отчетно събрание на БАРИ. За резултатите доц. Т. Стойкова информира Научния съвет на НИИ на заседанието на НС, проведено през април 2018 година.

ИУ – Варна се включи чрез НИИ и в организираната от БАРИ конференция на тема „Стратегията на ЕС за Дунавския регион: възможности и предизвикателства“. Конференцията се проведе на 14.12.2018 г. в УНСС, гр. София. На нея доклад на тема „Развитие на Дунавския регион в контекста на новото райониране на България“ изнесе проф. К. Калинков.

Редовно се плаща членският внос на ИУ – Варна в БАРИ.

7. Сътрудничество с научни организации

През 2016 г. по инициатива на Директора на НИИ бяха проведени разговори и в резултат на това подписани **Договори за сътрудничество в научната област** с:

1. Института за икономически изследвания при БАН
2. Центъра за фундаментални и приложни икономически изследвания към Факултета по икономика на университет "Константин Бранкуши", Таргу Жиу, Румъния,

с което се постави началото на изграждането от страна на НИИ на мрежа от изследователски контакти с национални и чуждестранни научни центрове и институции.

През 2018 г. по инициатива на НИИ бе подписан договор за научно сътрудничество между ИУ – Варна (НИИ) и Advanced Social and Political Research Institute на Факултета по социални науки на Държавния университет на Латвия в Рига. Договорът бе подписан на 22.11.2018 г. и задава широка рамка за междуинституционално научно сътрудничество.

През периода 2017-2018 г. Директорът на НИИ установи връзки с Директорите на Научните институти на Медицински университет Варна и на Технически университет Варна. Целта е да се търсят възможности за съвместно участие в национални и международни научни проекти. Понастоящем с приоритет е участието в създаването на Регионален иновационен център.

През 2018 г. НИИ стартира сътрудничество с Научноизследователския институт при СА „Д. А. Ценов“, Свищов. В рамките на това сътрудничество и по инициатива на НИИ 6 преподавателя от ИУ-Варна участваха като външни рецензенти във вътрешния конкурс за научни проекти на СА „Д. А. Ценов“.

8. *Връзки със студентската научна дейност*

През отчетния период бе поставено началото на установяването на контакти между НИИ и студентски научни центрове. Установени бяха трайни контакти със **Студентски иновационен център Urban Academy** към катедра „ИУС“, ръководен от проф. К. Калинков. По покана на центъра Директорът на НИИ се включи на 06.04.2017 г. в дискусия на тема „Съхраняване на архитектурните и културни ценности на града“. Проф. Младенова участва активно и във студентския научен форум на тема „Малките неща, които биха променили градската среда“, който се проведе на 11.05.2017 г. В него на състезателен принцип бяха представени студентски разработки, насочени към подобряване на градската среда на гр. Варна. Най-добрите участници бяха наградени.

През лятото на 2017 г. Студентският иновационен център спечели проект на Община Варна за подобряване на градското пространство в един от кварталите на гр. Варна. В случая за НИИ е особено важна ориентацията на дейността на Студентския иновационен център Urban Academy към проблеми на местното развитие. Намеренията на НИИ са да привлича и интегрира подобни научни студентски звена към собствената си структура.

9. *Отношения с Центровете*

В съответствие с Правилника за устройството и дейността на НИИ, научните и консултантски Центрове към него се ползват със значителна оперативна и финансова самостоятелност. В същото време Ръководителите на Центровете участват в Научния съвет на НИИ и са съпричастни към всички дейности и инициативи на Института. Поддържат се и тесни лични контакти между Директора на Института и Ръководителите на Центровете. През отчетния период НИИ е оказал подкрепа на научни инициативи, организирани от Центровете. Като примери могат да се посочат:

- ❖ Кръгла маса, организирана от Центъра за качество на стоките и потребителска защита на 15.03.2017 г. по повод световния ден на потребителя. Темата на кръглата маса бе „Безопасни потребителски продукти и услуги“.
- ❖ Кръгла маса с международно участие, организирана от Центъра за качество на стоките и потребителска защита съвместно с Комисията за защита на потребителите и Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, която се проведе на 01.06.2017 г. в ИУ – Варна на тема „Качество и безопасност на потребителските стоки“, и други.

10. *Сътрудникът на НИИ*

Изключително висока оценка заслужава дейността на Сътрудника на НИИ г-ца Д. Бакалова през отчетния период. Тя се справя отлично със задълженията си, винаги оперативна и точна. Голямата част от изброените по-горе дейности са осъществени

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Научноизследователски институт
9002 Варна, бул. "Княз Борис I" 77, каб. 225В
0882 913 208; research@ue-varna.bg; <http://research.ue-varna.bg>

организационно от нея. Специално следва да се отбележи изключително добрата организация на Първата национална конференция „Регионална икономика и устойчиво развитие“ (2017 г.), която се дължи в много голяма степен на усилията на г-ца Бакалова. Сътрудникът на НИИ владее отлично английски език и води кореспонденцията с чужбина и партньорските организации. Тази част от отчета няма за цел да представи изчерпателно дейността на Сътрудника на НИИ, накратко следва да се посочи, че г-ца Бакалова оказва неопценима помощ и съдействие на Директора на НИИ и участва активно във всички дейности на Института.

Допълнително и извън това, заслужава да се отбележат два момента:

Първо, г-ца Бакалова се включва в реализирането на мероприятия, които касаят научната дейност на Университета като цяло. Като примери могат да се посочат участието ѝ в попълването на данните на ИУ-Варна в Регистъра на научната дейност на МОН като израз на тясното сътрудничество между НИИ и Зам. Ректорът по НИД и Отделът по НИДД. В периода 10.02 – 10.03. 2018 г. Димитрина Бакалова, Сътрудник НИИ и х. ас. д-р Магдалена Парчева от катедра „Управление и администрация“ попълниха и актуализираха информацията за ИУ-Варна в Регистъра на научната дейност, поддържан от Националния център за информация и документация (НАЦИД). Актуализираната за 2017 г. информация на български и английски език включва: Основни данни, Ръководство, Учени (само преподаватели с ОНС „доктор“), Проекти, Цели и др. Информацията за РНД се подава към НИИ от отдел НИДД, Човешки ресурси, Управление на проекти, Международно сътрудничество и др. Г-ца Бакалова е определена като контактното лице на ИУ – Варна с НАЦИД.

На второ място следва да се посочат международните специализации на Сътрудника на НИИ по програма Еразъм +, които се провеждат по нейна инициатива, целят усъвършенстването на административен капацитет, но едновременно с това способстват за установяването на контакти на НИИ с чужди университети. През 2018 г. Сътрудникът на НИИ бе в Рига, Латвия, и в резултат бе подписан Договор за научно сътрудничество, а през 2019 г. ще специализира в Турция и отново се надяваме това да донесе на НИИ нов Договор за научно сътрудничество.

Заклучение

Ако 2016 г. минава под знака на учредяването на НИИ, то през периода 2017 – март 2019 г. НИИ осъществява активна дейност и способства за провеждането на научната политика на ИУ – Варна. По-значимите резултати и постижения през изминалия период са:

- НИИ е организационно и институционално изграден;
- НИИ все по-органично се вписва в цялостната научноизследователска дейност на ИУ – Варна; поддържа продуктивни връзки със Зам. Ректора по НИД, отдел НИДД, отдел „Управление на проекти“, отделните катедри;
- НИИ има ясно изразени приоритети и осъществява ежегодната си научната дейност на основата на Годишна научна програма;
- От 2017 г. дейността на НИИ се разгръща в много и различни направления: организирането на научни събития, публични лекции и презентации, провеждането на вътрешния конкурс за научни проекти, развитие на междуинституционално научно сътрудничество, участие в научни мрежи, сътрудничество със студентската научна дейност, дълготрайни връзки с общинската и областна администрация, и др.

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Научноизследователски институт
9002 Варна, бул. "Княз Борис I" 77, каб. 225В
0882 913 208; research@ue-varna.bg; <http://research.ue-varna.bg>

През следващият период като приоритетни **пред ИУ – Варна** се очертават следните задачи:

1. Участието в Регионален иновационен център
2. Участието в национални и международни научни програми и проекти
3. Участието в разработването на приложни проекти, ориентирани главно към местната икономика.

От гледна точка на НИИ това изисква решаването на някои отложени във времето проблеми. Такива например са:

- Формирането на собствен изследователски ресурс на НИИ;
- Разширяването на отдел „Управление на проекти“ с още един специалист, който да се занимава единствено с националните и международни **научни** програми.